

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 listopada 2019 r.

Pozycja 217

POSTANOWIENIE z dnia 13 czerwca 2019 r. Sygn. akt Tw 6/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miasta Ząbki z 11 kwietnia 2018 r. o zbadanie zgodności:

art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198) w zakresie, w jakim w latach 2003-2017 ograniczał możliwość jednoznacznego stosowania tego przepisu oraz realizacji ustawowych obowiązków wnioskodawcy, narażając go na roszczenia odszkodowawcze w związku z przyznawaniem dotacji oświatowych na rzecz przedszkoli niepublicznych z art. 2, art. 7, art. 70 ust. 4 i art. 163 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu wnioskowi.

UZASADNIENIE

Rada Miasta Ząbki, wnioskiem z 11 kwietnia 2018 r. (data nadania) wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), wniosek przedstawiony przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (dalej: j.s.t.) podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy pochodzi on od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji), czy spełnia wymagania formalne (art. 47 ust. 1 i 2 oraz art. 48 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK) oraz czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK). Tym samym wstępne rozpoznanie wniosku umożliwia – już w początkowej fazie postępowania – wyeliminowanie spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia.

2. Do wszczęcia postępowania konieczne jest podjęcie przez organ stanowiący j.s.t. uchwały w sprawie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności aktu normatywnego z aktem o wyższej mocy prawnej. Uchwała ta powinna wyrażać wolę wszczęcia postępowania przed Trybunałem, a także jednoznacznie określać przedmiot zaskarżenia oraz wzorce kontroli. Organ stanowiący musi wskazać, które konkretne przepisy aktu normatywnego kwestionuje oraz przepisy aktu o wyższej mocy prawnej, wyznaczające podstawę kontroli w sprawie.

3. Rada Miasta Ząbki (dalej: wnioskodawca) 21 grudnia 2017 r. podjęła uchwałę nr LI/495/2017 (dalej: uchwała) w sprawie złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego. Uchwały tej nie można jednak uznać za podstawę prawną, złożonego 11 kwietnia 2018 r. do Trybunału Konstytucyjnego, wniosku.

W § 1 uchwały wnioskodawca oświadczył, że „postanawia (...) wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.)”. W rozpoznaniu wstępnym Trybunał ustalił jednak, że w uchwale tej nie skonkretyzowano wzorców kontroli zgodności z Konstytucją. Nie określono mianowicie, z którymi przepisami Konstytucji kwestionowany art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm.; dalej: u.s.o.) jest – zdaniem wnioskodawcy - niezgodny. Skonkretyzowanie wzorców kontroli nastąpiło dopiero we wniosku sformułowanym i skierowanym do Trybunału przez radców prawnych.

W konsekwencji podjęcie przez wnioskodawcę uchwały, w której nie przedstawiono zarzutu niezgodności art. 90 ust. 2b u.s.o. z jednoznacznie określonymi przepisami Konstytucji stanowiącymi wzorce kontroli, należy zakwalifikować jako nieskuteczne oświadczenie woli w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli bowiem uchwała podmiotu konstytucyjnie legitymowanego do złożenia wniosku tj. podmiotu z art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji, nie precyzuje zakresu zaskarżenia, to okoliczność ta uniemożliwia Trybunałowi przeprowadzenie abstrakcyjnej kontroli kwestionowanych norm (por. postanowienie z 18 czerwca 2009 r., sygn. Tw 14/09, OTK ZU nr 4/B/2009, poz. 220).

Jednocześnie trzeba podkreślić, że zidentyfikowana w rozpoznaniu wstępnym wadliwość uchwały stanowiącej podstawę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego, nie stanowi braku formalnego, który podlegałby usunięciu w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK (por. postanowienie TK z 24 listopada 2003 r., sygn. Tw 30/03, OTK ZU nr 4/B/2003, poz. 209). Zgodnie więc z art. 61 ust. 4 pkt 1 w zw. z art. 48 ust. 2 pkt 1 oraz u.o.t.p, powyższa okoliczność stanowi podstawę odmowy nadania dalszego biegu wnioskowi.

4. Na marginesie Trybunał wskazuje również, że w porównaniu z uchwałą Rady Miasta Ząbki badany wniosek prezentuje szerszy zakres zaskarżenia. Wnioskodawca wnosi bowiem o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 90 ust. 2b u.s.o. w zakresie skutków, jakie wywoływał w latach 2003-2017. Trybunał ustalił tymczasem, że przepis ten został uchylony z dniem 1 stycznia 2018 r. na mocy art. 80 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203, ze zm.). Uchwała została podjęta natomiast jeszcze w okresie obowiązywania tego przepisu, ale nie określono w niej zakresu, w jakim kwestionowany przepis ma zostać poddany kontroli. Ze wskazanego w uchwale Dziennika Ustaw wynika zaś jednoznacznie, że wolą wnioskodawcy było poddanie kontroli art. 90 ust. 2b w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827), która w tym zakresie weszła w życie 1 września 2013 r. Dlatego należy stwierdzić, że przedmiotem wniosku nie mógł być zakwestionowany przepis w zakresie skutków, jakie wywoływał od 2003 r.

Mając na względzie powyższe ustalenia należy przypomnieć, że pełnomocnik wnioskodawcy nie ma kompetencji do samodzielnego kształtowania ani przedmiotu, ani wzorców kontroli, gdyż wiąże go treść uchwały podmiotu legitymowanego do wystąpienia z wnioskiem w sprawie hierarchicznej kontroli norm. Okoliczność ta prowadzi Trybunał do ustalenia na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji, że rozpatrywany wniosek w zakresie, w jakim samoistnie określa wzorce i zakres przedmiotu kontroli, pochodzi od podmiotu nieuprawnionego.

5. W uzupełnieniu powyższych ustaleń rozpoznania wstępnego Trybunał nadmienia, że w § 2 uchwały wnioskodawca upoważnił radców prawnych jedynie do reprezentowania go przed Trybunałem Konstytucyjnym, a w § 3 wykonanie uchwały powierzył Burmistrzowi Miasta Ząbki. Trybunał stwierdza, że z załączonych do wniosku dokumentów nie wynika umocowanie radców prawnych – którzy podpisali wniosek – do jego sporządzenia i wniesienia do Trybunału.

Z powyższych względów Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK na postanowienie o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu wnioskodawcy przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.